

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Освітня програма	30187 Середня освіта (Хімія)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30187
Назва ОП	Середня освіта (Хімія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.06 Хімія
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Марушко Лариса Петрівна, Сопушинська Тетяна Миколаївна, Денисюк Роман Олександрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	17.03.2021 р. – 19.03.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://chemistry.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%A1%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7-%D0%A1%D0%9E-%D0%A5%D1%96%D0%BC%D1%96%D1%8F-%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80-%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://pgf.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B8.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Хімія)» розроблена за участю стейкхолдерів освітнього процесу, враховує регіональний контекст, проте має суттєві відмінності в освітніх компонентах для здобувачів денної та заочної форми, фактично функціонують дві різні освітні програми. Освітні компоненти потребують унормування та узгодження відповідно до спеціальності. Програма в цілому дозволяє досягти заявлені результати навчання та відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій. Спостерігаються зміни в ОП відповідно до рекомендацій наданих в ході попередніх акредитацій. Наприклад, прийнято положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, модернізовано структуру сайту кафедри, змінено перелік вибіркового дисциплін, але часто така модернізація має досить формальний характер. До розробки та модернізації ОП активно долучаються роботодавці та здобувачі освіти, проте недостатньою мірою враховано досвід аналогічних програм в ЗВО України. Інформація в Правилах прийому про дану програму ускладнена для вибору ОП абітурієнтами, програми вступних випробувань перевантажені темами, які не є визначальними для освітніх спеціальностей. Позитивним є участь у міжнародному співробітництві, організації та забезпеченні міжнародної академічної мобільності викладачів та студентів. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті фактично не може бути реалізовано, тому і не було таких випадків. Активно використовуються різні анкетування з метою визначення думок стейкхолдерів, в результаті аналізу яких відбувається покращення освітнього процесу. Учасники освітнього процесу використовують систему Moodle, програму Anti-Plagiarism, мають безкоштовний доступ до міжнародних баз Scopus, WoS. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених даною програмою цілей та ПРН, але для ряду ОК є потреба у залученні відповідних фахівців. УДПУ має низку стимулюючих факторів для розвитку викладацької майстерності. Матеріально-технічна база та доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів дозволяє створювати активне освітнє середовище.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

У ЗВО створене безпечне, комфортне, доброзичливе освітнє середовище. ОП забезпечена необхідними матеріально-технічними та психологічними умови для здійснення освітнього процесу. ОП враховує регіональні потреби ринку праці, враховує пропозиції внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів, про що свідчить значна кількість угод про співпрацю з закладами освіти регіону. Загалом результати навчання, декларовані в ОП, відповідають НРК. Інформування щодо змісту ОК, перебігу освітнього процесу відбувається через електронну систему Moodle, а також на офіційних сторінках кафедри, факультету. Нормативно-правова база, яка регулює питання організації навчального процесу, академічної мобільності, доброчесності, перезарахування результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, заходів заохочення є чіткою, доступною та зрозумілою, міститься у відкритому доступі для ознайомлення. Існує практика зарахування результатів навчання студентів даної ОП, отриманих в закордонних ЗВО, за програмами академічної мобільності. Розробка та оновлення ОП відбувається за активним залученням стейкхолдерів, врахуванням відповідних пропозицій, що відображено в навчальних планах. Враховано рекомендації попередньої акредитації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії. Також фахові компетентності та ПРН забезпечуються лише за рахунок нормативних дисциплін. Відбувається тісна співпраця з роботодавцями в контексті організації навчальних і виробничих практик. Позитивним є залучення здобувачів освіти до наукової діяльності університету, участі в конференціях, семінарах, проведення щорічних конференцій. Керівництво ЗВО сприяє професійному та академічному розвитку викладачів та здобувачів через різні види заохочення.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Наявність двох варіантів освітньої програми для денної та заочної форми навчання з різною кількістю кредитів ЄКТС та різними освітніми компонентами з одночасним формуванням однакових програмних результатів навчання та різними гарантами ОП. Необхідно суттєво унормувати зміст та обсяг ОП, не допускаючи різних її варіантів, враховуючи при цьому вимоги професійного стандарту. Відсутня інформація про шляхи модернізації ОП після проходження попередньої акредитації. Бажано відкрито проводити обговорення пропозицій стейкхолдерів та документально фіксувати прийняті або відхилені пропозиції. При створенні ОП було недостатньо враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм. Варто проаналізувати відповідний досвід, на чому наголошено під час попередньої акредитації. У програмних результатах навчання недостатньо уваги приділено формуванню психолого-педагогічних та методичних компетентностей з хімії. Доцільно врахувати особливість галузі знань 01 Освіта/Педагогіка при визначенні обсягу обов'язкових компонентів кожного циклу підготовки. Не враховано рекомендацію попередньої акредитації щодо унормування розподілу годин в навчальному плані ОП з обсягом 90 кредитів щодо відповідності концепції магістерської освіти. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти не забезпечує широкого і вільного вибору для студентів. Вибір навчальних дисциплін з

інших ОП має формальний характер. Пропонуємо удосконалити процедуру вибору навчальних дисциплін. ОП має потенціал реалізувати підготовку здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, тому рекомендуємо розглянути таку можливість. Підсумковий контроль виробничої практики у вигляді екзамену потребує додаткового роз'яснення оцінювання набутих компетентностей. Наявність в правилах прийому кількох ОП, відсутність повної інформації про вступ, часткове врахування програмою вступного випробування специфіки галузі знань. Під час формування правил прийому варто дотримуватись затверджених МОН Умов прийому, висвітлювати правила вступу в повній мірі, а програми вступних випробувань бажано розробляти з урахуванням особливостей спеціальності. Недостатня кореляція фахової відповідності з дисциплінами, що викладаються. Рекомендуємо активізувати публікаційну активність НПП за тематиками, що корелюють з дисциплінами, які викладаються. Для атестації здобувачів вищої освіти доцільно обирати тематику кваліфікаційних робіт науково-методичного змісту. Процедури анкетувань, інтерпретації та врахування результатів потребують вдосконалення. Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті практично не дозволяє реалізувати таке право, оскільки передбачає зарахування всієї нормативної навчальної дисципліни. Можливо варто розглянути перезарахування результатів навчання, як частини модуля або теми. Розташування інформації на сайті факультету та кафедри потребує кращого структурування, особливо щодо переліку освітніх програм, силабусів, та вибіркового дисциплін.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньої програми відповідають основній меті діяльності університету, що визначається Стратегією розвитку Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини на 2021-2025 рр. (<http://surl.li/plkc>) (УДПУ). Цілі ОП узгоджуються з основними принципами розвитку університету, такими як відповідність суспільним потребам, системність та безперервність освіти, студентоцентризм, мобільність. Такі завдання розвитку університету як забезпечення якості освітніх послуг та їх відповідність національним і міжнародним фаховим стандартам, конструктивна співпраця адміністрації з студентським самоврядуванням, впровадження нової фінансової політики та соціального захисту учасників освітнього процесу, модернізація матеріально-технічної бази успішно реалізуються в освітній програмі «Середня освіта (Хімія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Освітня програма (ОП) має на меті формування загальних та фахових компетентностей в галузі знань хімії та педагогіки для працевлаштування конкурентоспроможних фахівців в закладах освіти різних рівнів та позашкільних навчальних закладах, з урахуванням потреб роботодавців, створення відповідного освітнього середовища, що відповідає стратегії розвитку університету на 2021-2025 рр.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Розробка ОП відбувалась за участю всіх стейкхолдерів освітнього процесу: роботодавців, здобувачів освіти, випускників та науково-педагогічного персоналу. Про це свідчать протоколи засідань кафедри хімії, екології та методики їх навчання (№ 4 від 23.11.2020 р., № 5 від 22.12.2020 р., № 9 від 07.04.2020 р., № 10 від 22.04.2019 р.) Відповідно до протоколів засідань кафедри та наявних договорів про співпрацю, досить активно до обговорення ОП долучаються: вчитель-методист, вчитель хімії Уманської ЗОШ I-III ступенів №14 Смірнова О. Ю., Коваленко З. В. – вчитель вищої кваліфікаційної категорії, старший вчитель, директор Уманської загальноосвітньої школи № 1 імені О. С. Пушкіна; Шелепко Г. А. – вчитель-методист, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, директор Уманської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 8 Уманської міської ради Черкаської області; Слущіцька О. І. – вчитель-методист, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, директор Родниківської загальноосвітньої школи I-III ступенів імені Т. Г. Шевченка Уманської районної ради Черкаської області. Здобувачі освіти беруть участь у вдосконаленні ОП шляхом анкетувань та опитувань (https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=3573), результати яких розміщені на сайті УДПУ (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>). Ці факти підтвердили роботодавці, випускники та здобувачі освіти під час зустрічей. Так до переліку вибіркового дисциплін було включено ОК «Сучасна медична хімія». Проте, у протоколах засідання кафедри не відображено конкретні пропозиції та те, яким саме чином враховані чи відхилені ці пропозиції. У відповідних протоколах відсутня інформація про шляхи модернізації ОП після проходження попередньої акредитації ОП «Середня освіта (Хімія)» другого (магістерського) рівня вищої

освіти. Існує потреба у висвітленні та обговоренні конкретних пропозицій стейкхолдерів та їх документальному затвердженні, наприклад на засіданнях кафедри.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП враховує галузевий та регіональний контексти та формувалась, зважаючи на аналіз ринку праці Черкаської, Кіровоградської, Вінницької, Одеської та Київської областей. За даними інтерв'ю з фокус-групами ці регіони мають потребу у кваліфікованих вчителів хімії. Цілі та програмні результати ОП були обговорені зі стейкхолдерами, визначені з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, про що свідчать угоди та договори про співпрацю (https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=2624). Разом з тим, формується потреба у кадровому забезпеченні профільного навчання хімії. На жаль, під час акредитації не вдалось знайти документального підтвердження, яким саме чином враховувався досвід вітчизняних та іноземних програм названих у звіті самооцінювання ОП другого (магістерського) рівня вищої освіти. У Полтавському національному університеті імені В.Г. Короленка та Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки (зараз Волинський національний університет імені Лесі Українки) відсутні освітні програми спеціальності 014.06 «Середня освіта (Хімія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Таким чином врахування зауважень щодо розробки ОП, що були представлені в експертному висновку галузевої експертної ради (ГЕР) 01 Освіта/Педагогіка (протокол №42 від 27.12.2019 р) та в рішенні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти про акредитацію освітньої програми № 2(19).2.23 від 28.01.2020 р. не враховано в повній мірі. Варто ознайомитись та більшою мірою врахувати досвід вітчизняних ОП відповідного рівня вищої освіти.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній. Програмні результати навчання в цілому відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня “магістр”. ОП дозволяє сформувати доволі збалансовані компетентності: загально-культурні (ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН5, ПРН11, ПРН25); психолого-педагогічні (ПРН6, ПРН7, ПРН13, ПРН26), фахові з хімії (ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН23, ПРН29); методичні з хімії (ПРН3, ПРН7, ПРН12, ПРН14, ПРН21, ПРН22, ПРН24); додаткові компетентності суміжних дисциплін (ПРН19, ПРН20, ПРН27, ПРН28). Аналіз співвідношення ПРН свідчить про недостатню увагу до психолого-педагогічних та методичних компетентностей з хімії, відповідне зауваження було під час проходження попередньої акредитації. Важко встановити, які ПРН мають сформуватись у здобувачів освіти, оскільки їх кількість та зміст відрізняється для здобувачів денної та заочної форми навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП в цілому відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. ОП враховує регіональний, галузевий контекст та потреби ринку праці. Під час розробки ОП враховувались пропозиції стейкхолдерів, спостерігається тісна співпраця з роботодавцями. Програмні результати навчання, декларовані в ОП, загалом відповідають НРК. У програмних результатах навчання достатньо висвітлені спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері хімії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

При внесенні змін до ОП було недостатньо враховано досвід аналогічних вітчизняних ЗВО. Відсутня інформація про шляхи модернізації ОП після проходження попередньої акредитації. Різні ПРН для денної та заочної форми навчання. ПРН містять значну частину фахових компетентностей з хімії, проте приділено недостатню увагу до психолого-педагогічних та методичних компетентностей з хімії. Інформація щодо відповідності НРК відрізняється для денної та заочної форми. Групі забезпечення потрібно сформувати спільні програмні результати для здобувачів освіти різних форм навчання та приділити увагу ПРН психолого-педагогічним та методичним з хімії. Варто проаналізувати досвід вітчизняних ОП відповідного рівня вищої освіти при наступному перегляді освітньої програми, а також документально затверджувати процес модернізації програми з обговоренням конкретних пропозицій стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Проектування освітньої програми відбувалось з урахуванням позицій стейкхолдерів, цілі ОП в цілому відповідають потребам ринку праці та узгоджуються зі стратегією розвитку університету. При модернізації ОП було лише частково враховано пропозиції ЕГ під час попередньої акредитації (наприклад, проаналізовано досвід відповідних ОП двох ЗВО Туреччини та двох ЗВО України), а модернізація програми у частині відповідності критерію 1 дозволить покращити ОП. В цілому програма відповідає критерію, а виявлені недоліки не є суттєвими, як і було зазначено під час попередньої акредитаційної експертизи.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітньо-професійна програма представлена у двох варіантах, строк реалізації першого варіанту освітньої програми становить 1 рік 4 місяці (90 кредитів), а другого, на який передбачено «перехресний вступ», – 1 рік 9 місяців (120 кредитів). Такий обсяг освітньо-професійної програми відповідає вимогам пункту 5 статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Стандарт вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти на даний час відсутній. За першим варіантом освітньої програми навчаються студенти денної форми навчання. У навчальному плані денної форми навчання представлені цикл загальної підготовки (23 кредити ЄКТС, 25,6 %) з розподілом на дисципліни гуманітарної підготовки (11 кредитів ЄКТС, 12,2 %) і фундаментальної підготовки (12 кредитів ЄКТС, 13,3 %); а також цикл професійної підготовки (26 кредитів ЄКТС, 28,9 %) з розподілом на дисципліни психолого-педагогічної підготовки (11 кредитів ЄКТС, 12,2 %) і науково-предметної підготовки (15 кредитів ЄКТС, 16,7 %). На дисципліні вільного вибору студента припадає 23 кредити ЄКТС (25,6 %). На практичну підготовку і атестацію відведено по 9 кредитів ЄКТС (по 10,0 %). Другий варіант освітньої програми реалізується лише на заочній формі навчання. У навчальному плані заочної форми навчання представлені цикл загальної підготовки (39 кредитів ЄКТС, 32,5 %) з розподілом на дисципліни професійно-орієнтованої гуманітарної підготовки (11 кредитів ЄКТС, 9,2 %) і фундаментальної підготовки (28 кредитів ЄКТС, 23,3 %); а також цикл професійної підготовки (27 кредитів ЄКТС, 22,5 %) з розподілом на дисципліни психолого-педагогічної підготовки (15 кредитів ЄКТС, 12,5 %) і науково-предметної підготовки (12 кредитів ЄКТС, 10,0 %). На дисципліні вільного вибору студента припадає 30 кредитів ЄКТС (25,0 %). На практичну підготовку відведено 15 кредитів ЄКТС (12,5 %) і підготовку випускної кваліфікаційної роботи – 9 кредитів ЄКТС (по 7,5 %). Такий розподіл кредитів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти. А втім зміст та обсяг ОП потрібно суттєво унормувати, не допускаючи різних її варіантів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітня програма представлена у двох варіантах (90 і 120 кредитів ЄКТС), кожен з них має чітку структуру та за своїм змістом відповідає предметній області спеціальності 014.06 «Середня освіта (Хімія)». Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми демонструє взаємопов'язану систему освітніх компонентів, що дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, сформувати зазначені в ОП компетентності. Обов'язкова частина ОП містить два цикли: загальної та професійної підготовки. Цикл загальної підготовки включає ОК професійно-орієнтованої гуманітарної підготовки та ОК фундаментальної підготовки. Гуманітарна складова дозволяє досягти ПРН, які корелюють із загальними компетентностями, зокрема, здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, обирати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів, здатність використовувати іноземні мови у професійній діяльності, повага до різноманітності та мультикультурності тощо. Блоки ОК фундаментальної підготовки в кожному з варіантів ОП є різними. Зокрема, у варіанті ОП з обсягом 120 кредитів блок фундаментальної підготовки містить ОК, що повторюються з першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а саме: Загальна хімія, Неорганічна хімія, Аналітична хімія, Органічна хімія, Біологічна хімія, Фізична і колоїдна хімія. Цикл професійної підготовки включає ОК психолого-педагогічної підготовки та ОК науково-предметної підготовки. В кожному з варіантів ОП у цих блоках переліки ОК дещо відрізняються. Таким чином обидва варіанти ОП різняться між собою не лише за обсягом, терміном навчання, а й частково за освітніми компонентами. Проте, всі ПРН забезпечуються винятково за рахунок нормативних дисциплін.

В ОП передбачений також блок дисциплін вільного вибору студента, практичної підготовки та підсумкова атестація у формі випускної кваліфікаційної роботи. Серед вибіркових дисциплін є дисципліни з інших ОП, що дозволяє студентові будувати власну траєкторію навчання. Рекомендацію попередньої акредитації щодо включення до ОП окремого освітнього компоненту, присвяченого методології наукових досліджень, реалізовано шляхом введення ОК Методологія хімії. Проте у варіанті ОП із загальним обсягом 120 кредитів цей ОК віднесено до дисциплін вільного вибору студента.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області спеціальності 014.06 «Середня освіта (Хімія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти, що демонструється через відповідні освітні компоненти. Так, теоретичному змісту предметної області відповідають такі освітні компоненти як Педагогіка профільної школи, Психологія профільної школи, ОК фундаментальної та предметно-наукової підготовки. Методами і технологіями, якими мають оволодіти здобувачі вищої освіти на даній ОП для застосування на практиці, є хімічний експеримент, методи моделювання, опрацювання інформації, технології формування предметних компетентностей з хімії в закладах загальної середньої освіти та спеціалізованих навчальних закладах. З методами і технологіями, якими мають оволодіти здобувачі вищої освіти для застосування на практиці, корелюють такі освітні компоненти: Методика навчання хімії у старшій школі, Методика розв'язування задач з хімії, Навчальна практика з хімії, Виробнича (педагогічна) практика. Таким чином зміст ОП відповідає об'єкту вивчення, яким є освітній процес, що пов'язаний з викладанням хімії у закладах загальної середньої освіти, профільної середньої освіти академічного та професійного спрямування, професійної (професійно-технічної) фахової передвищої освіти.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

На дисципліни вільного вибору студента за першим варіантом освітньої програми (90 кредитів ЄКТС) припадає 23 кредити ЄКТС (25,6 %), за другим (120 кредитів ЄКТС) – 30 кредитів ЄКТС (25,0 %). Обрання студентами вибіркових дисциплін регулюється «Положенням про порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти» (<http://surl.li/pllu>). Під час зустрічі зі здобувачами освіти було з'ясовано, що вони обирають дисципліни відповідно до положення. На вибір студентів пропонується перелік професійно-орієнтованих дисциплін та дисципліни з іншої ОП. Перелік дисциплін вільного вибору є у відкритому доступі на сайті університету <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>. Зі змістом вибіркових фахових дисциплін студенти можуть ознайомитися на сторінці кафедри хімії, екології та методики їх навчання, яка розміщена на сайті університету https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=3378 та https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=3449). Зі змістом вибіркових дисциплін студентів також знайомлять НПП під час спеціально організованих зустрічей. Однак не всі силабуси вибіркових фахових дисциплін, які наведені у навчальному плані з терміном навчання 1 рік 4 місяці є у вільному доступі («Дидактика хімії», «Історія та методика педагогічної діяльності», «Хімія полімерів», «Психологія сім'ї та статі»). За запитом ЕГ ЗВО надав індивідуальні навчальні плани здобувачів 1-го та 2-го років навчання (денної та заочної форм), аналіз яких показав, що два роки поспіль студенти заочної форми навчання обирають ті ж самі вибіркові дисципліни («Основи хімічної безпеки», «Хімія і технологія очищення води»). На зустрічі студенти повідомили, що такий вибір обумовлений посиленням їх фахової підготовки. Проте можливості здобувачів вищої освіти щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії варто розширити, зокрема через спрощення процедури доступу до ОК з інших освітніх програм. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти з'ясовано можливість вільного вибору студентами бази практики і теми випускної кваліфікаційної роботи.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти реалізується відповідно до «Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (<http://surl.li/plmc>) Така підготовка здійснюється в межах виробничої (педагогічної) практики обсягом 9 кредитів. Для студентів, що навчаються 1 рік 9 місяців, передбачена також навчальна практика з хімії обсягом 6 кредитів, яка проводиться у 2-му семестрі. Для організації практик укладені угоди про співпрацю та практику у закладах освіти (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>). Програми практик є у вільному доступі (https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=2985). На зустрічі здобувачі вищої освіти повідомили, що вони можуть обирати бази практик, ці бази задовольняють їх потреби і дозволяють здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. На природничо-географічному факультеті УДПУ проводиться моніторинг якості практичної підготовки шляхом анкетування здобувачів освіти (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdOYloMaR4lShHmUe500a_1LhIoNQBNMmwYc85eFq8U5L7QLw/viewform). Результати даного опитування обговорювались на засіданнях кафедри та факультету, що відображено у протоколах, наданих на запит ЕГ (протокол № 5 засідання кафедри хімії, екології та методики їх навчання від 22.12.2020 р.).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В межах ОП здобувачі вищої освіти набувають соціальні навички при вивченні ряду навчальних дисциплін професійно-орієнтованої гуманітарної підготовки, психолого-педагогічної підготовки, під час проходження виробничої (педагогічної) практики, а також частково при вивченні окремих ОК фундаментальної підготовки та блоку дисциплін вільного вибору студента на заняттях, що сприяють формуванню вміння працювати в колективі, комунікативних навичок, лідерських якостей тощо. Проте від часу попередньої акредитаційної експертизи до ОП не внесено суттєвих змін щодо кількості ОК, які прямо формують соціальні навички, а також не збільшено їх обсяг. Під час спілкування зі студентами встановлено, що набуттю соціальних навичок сприяє також участь здобувачів освіти у наукових конференціях та конкурсах, круглих столах та тренінгах, різноманітних студентських проектах.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На час формування ОП відповідний професійний стандарт був відсутній. Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України затверджено “Професійний стандарт за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)”” (наказ № 2736 від 23.12.2020 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>)), який варто врахувати під час перегляду ОП, що бажано здійснити у найближчий період часу.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Попередня акредитаційна експертиза вказувала на те, що «в ряді дисциплін порушено баланс між аудиторним навантаженням та годинами самостійної роботи, лекційними та практичними заняттями (Академічна риторика, Педагогіка профільної школи, Психологія профільної школи, Цивільний захист та охорона праці в галузі): кількість аудиторних годин тут складає менше, ніж 10 годин на один кредит, обсяг самостійної роботи є надто великим, лекційних занять більше, ніж практичних». Однак від того часу не внесено змін щодо обсягу окремих освітніх компонентів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За дуальною формою освіти підготовка здобувачів не здійснюється. Також в ЗВО відсутнє положення, яке б регулювало цю форму освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Серед сильних сторін ОП «Середня освіта (Хімія)» експертна група відзначає: розвиток ОП відповідно до вимог регіонального ринку праці, побажань стейкхолдерів (роботодавців, здобувачів освіти, випускників); тісний зв'язок між студентами, науково-педагогічним персоналом та роботодавцями; залучення роботодавців до проведення практики; вільний вибір здобувачами освіти тем випускних кваліфікаційних робіт та баз практик. Перелік освітніх компонентів та їхня логічна послідовність дає в цілому можливість досягнути програмні результати. Фахові компетентності та ПРН забезпечуються за рахунок нормативних дисциплін. Передбачена достатня кількість годин для проходження виробничої (педагогічної) та навчальної практики з хімії, що забезпечує здобуття необхідних компетентностей для магістра спеціальності «Середня освіта (Хімія)».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Наявність двох варіантів ОП (90 кредитів з терміном навчання 1 рік 4 місяці та 120 кредитів з терміном навчання 1 рік 9 місяців), яке ЗВО трактує як різні ОП (лист-відповідь ЗВО на запит ЕГ додається), хоча є лише один ID 30187,

вносить суттєву плутанину. У Відомостях про самооцінювання ОП Середня освіта (Хімія) для аналізу надано лише варіант освітньо-професійної програми з обсягом 120 кредитів, у якому зазначено, що передумовами вступу на ОП є «Наявність ступеня бакалавра, спеціаліста, магістра» і жодних інших передумов немає. Щоправда, у навчальному плані, який відповідає цьому варіанту освітньо-професійної програми зазначено «на базі: освітнього ступеня бакалавр, спеціаліст, магістр освітньо-професійна програма (перехресний вступ)». Крім того, у Відомостях про самооцінювання ОП Середня освіта (Хімія) в п. 5 Загальних відомостей до контингенту студентів внесені також здобувачі вищої освіти, які навчаються на денній формі (термін навчання 1 рік 4 місяці). Обидва варіанти ОП різняться між собою і за терміном навчання, і частково за освітніми компонентами. Не враховано рекомендацію попередньої акредитації щодо унормування розподілу годин в навчальному плані ОП з обсягом 90 кредитів для відповідності концепції магістерської освіти. І хоча у ЗВО врахували зауваження попередньої акредитації щодо поновлення Положення, яке регулює механізм формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, проте така модернізація має досить формальний характер і не забезпечує широкого і вільного вибору для студентів, що підтверджує аналіз індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти. ЕГ рекомендує проєктній групі ОП та адміністрації ЗВО: 1) суттєво унормувати зміст та обсяг ОП, не допускаючи різних її варіантів, а також врахувати при цьому вимоги професійного стандарту; 2) збалансувати обсяги ОК щодо розподілу годин між аудиторним навантаженням і самостійною роботою; між лекційними і практичними (лабораторними) заняттями, підсиливши практичну підготовку здобувачів вищої освіти; 3) розширити можливості здобувачів вищої освіти щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема щодо доступу до ОК з інших освітніх програм.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Наявність двох варіантів однієї і тієї ж ОП вносить суттєву плутанину і ускладнює її об'єктивний аналіз. Не враховано рекомендацію попередньої акредитації щодо унормування розподілу годин в навчальному плані ОП з обсягом 90 кредитів для відповідності концепції магістерської освіти. Затверджене нове «Положення про порядок вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти» лише формально дозволяє формувати індивідуальну освітню траєкторію, що підтверджує аналіз індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти. Виявлені недоліки мають суттєвий вплив на якість освітнього процесу, однак вони можуть бути усунені впродовж одного року.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до УДПУ оприлюднено на офіційному веб-сайті закладу (<https://udpu.edu.ua/vstup/pravylyaruyomu>). Експертною групою встановлено, що правила прийому на навчання за освітньою не містять дискримінаційних положень. В правилах прийому важко розібратись на яку саме освітню програму здійснюється набір та на який термін навчання. Додаток 1 (<http://surl.li/plmn>) та Додаток 4 (<http://surl.li/plmp>) має нечіткі відомості стосовно назви ОП та терміну навчання. Набір у 2021 році планується на ОП «Середня освіта. Хімія. Інформатика», а ОП «Середня освіта. Хімія» відноситься до «Інших спеціальностей». Необхідно в правилах прийому чітко визначити умови вступу саме на цю освітню програму та як її відрізнити серед запропонованого переліку ОП.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

На офіційному веб-сайті УДПУ у вкладці Структура / Приймальна комісія (<https://udpu.edu.ua/vstup>) міститься інформація про правила прийому та програми вступних випробувань. Таким чином було враховано пропозицію під час попередньої акредитації розмістити програми вступних випробувань у відкритому доступі. Програми вступних випробувань затверджені та розміщені на сайті (<http://surl.li/plmu> та <http://surl.li/plmx>), але містять ряд тем і розділів, які є не визначальними для спеціальності «Середня освіта (Хімія)», наприклад питання блоку біологічна хімія: ферменти, гормони, вітаміни, обмін речовин і енергії в організмах, обміни білків, жирів, вуглеводів. В той же час кількість тем з методики навчання хімії є досить обмеженим. Інформація про визначені закладом освіти вагові коефіцієнти до вступних випробувань для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти в 2021 р не відображена в правилах прийому, а також її не можна знайти на сайті факультету. Таким чином експертній групі немає можливості оцінити врахування особливостей ОП в правилах прийому на навчання. Бажано під час формування правил прийому та програм вступних випробувань врахувати вказані зауваження та внести відповідні корективи.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті ЗВО розміщено положення про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці. (<http://surl.li/plna>) В ЗВО діє окреме положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти (<http://surl.li/mbnx>). Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти є чіткими та зрозумілими та використовувались для здобувачів освіти даної ОП. На зустрічах з фокус-групами було вказано на реальні факти перезарахування освітніх компонентів отриманих здобувачами освіти під час навчання в університеті імені Адама Міцкевича м. Познань, Польща за програмами обміну (академічної мобільності) трьох студентів. Випадків перезарахування ОК здобутих в закладах вищої освіти України не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В УДПУ діє тимчасовий порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті (<http://surl.li/plne>) Здобувачі освіти мають можливість реалізувати право на перезарахування нормативних навчальних дисциплін, але таких фактів на даній ОП не було. Університет проводить курси, тренінги, круглі столи, конференції, що дозволяє залучати здобувачів освіти до неформальної та інформальної освіти, але реалізація таких можливостей в більшості випадків відсутня. Перезарахування всієї нормативної дисципліни унеможливує реалізацію права на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті оскільки більшість блоків такої освіти містять лише фрагментарне набуття компетентностей з дисципліни.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

В університеті наявні необхідні документи, щодо вступної кампанії: правила прийому, програми вступних випробувань, вони дублюються на сайті факультету. Враховано зауваження надане під час попередньої акредитації. Наявні положення про визнання результатів у неформальній освіті, про академічну мобільність. Були випадки участі здобувачів освіти в програмах академічної мобільності в університетах Польщі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Наявна інформація про освітні програми в правилах прийому та в додатках не дозволяє абітурієнту визначити терміни навчання, освітні програми та форми навчання за якими планується підготовка на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю 014.06 «Середня освіта (Хімія)». Відсутня інформація про врахування вагових коефіцієнтів при вступі. При формуванні, перегляді та затвердженні правил прийому необхідно врахувати затвержені МОН Умови прийому та бажано чітко виокремлювати освітні програми за спеціальностями, за якими оголошується набір. Наявна програма вступних випробувань на освітній рівень «Магістр» містить блоки дисциплін, як не є визначальними для спеціальності, а також має досить вузьке коло тем, що стосується галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Рекомендуємо переглянути програми вступних випробувань та включити теми, що стосується саме спеціальності 014.06 «Середня освіта (Хімія)». Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті практично не дозволяє реалізувати таке право, оскільки передбачає зарахування всієї нормативної навчальної дисципліни, що є рідкістю. При формуванні або внесенні змін до відповідного положення бажано врахувати особливості формування компетентностей у неформальній та інформальній освіті та оцінювання відповідного рівня знань.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень E

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Університетом було враховано зауваження надане під час попередньої акредитації та на сайті розміщено програми вступних випробувань «Хімія та методика її навчання» та «Хімія», проте за однією ОП маємо два різних терміни навчання та різні назви вступних випробувань. Відповідно інформація про вступ на освітню програму не є зрозумілою, не містить достатньо інформації при виборі ОП, що унеможливує здійснити абітурієнтами правильний вибір та порахувати свій конкурсний бал при вступі. Програма вступних випробувань в повній мірі не відповідає галузі знань та спеціалізації. Затверджений тимчасовий порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті лише формально дозволяє визнати результати навчання. Вказані недоліки є суттєвими стосовно Критерію 3. «Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання», але які можна виправити впродовж року.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз ОП, відомостей про самооцінювання (зокрема табл. 3), та фокусовані групові інтерв'ю виявили, що форми, методи навчання та викладання здійснюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (<http://surl.li/oasm>). Серед методів навчання застосовуються: пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладу, евристичний метод, дослідницький метод, активний метод (ігровий метод, імітаційний метод, неімітаційний метод, метод моделювання), репродуктивний метод (лабораторні та практичні заняття, вправи). Найважливішою матрицею забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП та матрицею відповідності програмних компетентностей компонентам ОП, які підтверджують загалом відповідність форм та методів навчання програмним результатам окремо по кожному ОК. Кафедра хімії, екології та методики їх навчання здійснює моніторинг якості освітньо-професійних програм шляхом анкетування (https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=2104). Результати анкетування обговорювалися на засіданні кафедри хімії, екології та методики їх навчання (протокол № 9 від 07.04.2020 р.). Студенти, які навчаються на ОП, продемонстрували задоволеність формами та методами навчання на рівні 80 %. У зв'язку із запровадженням карантину та змішаної форми навчання у ЗВО функціонує Інформаційно-освітнє середовище для студентів очної та заочної (дистанційної) форм навчання (<https://dls.udpu.edu.ua/>). Дистанційне навчання здійснюється переважно на платформі Moodle, проте як було зазначено під час зустрічі із здобувачами ОП, за їх бажанням використовуються також платформи Office 365, Classroom. Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти встановлено, що форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, студенти задоволені формами та методами навчання, які використовують викладачі ОП. Також студенти вільно обирають теми курсових і дипломних робіт з урахуванням власних наукових інтересів та потреб майбутньої професійної діяльності. За інформацією студентів принципи академічної свободи та добросовісності підтримуються всіма НПП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ виявила доступність і зрозумілість інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів, яка своєчасно надається усім учасникам освітнього процесу шляхом розміщення їх опису в робочих програмах дисциплін, які оприлюднено на сайті університету, а також надається викладачем відповідної дисципліни під час першого заняття. Відповідно до затвердженої ОП та її навчального плану, робочі навчальні програми нормативних дисциплін та силабуси вибіркового компонента ОП розміщені на сайті у вільному доступі (https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=2808; https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=3378; https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=3449).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В УДПУ імені Павла Тичини створені всі умови для поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми магістерського рівня. Дослідницька робота здобувачів вищої освіти, що навчаються на ОП «Середня освіта (Хімія)», реалізується на предметних наукових гуртках, проблемних групах (<http://surl.li/pdfo>) і відображається у випускних кваліфікаційних роботах. Студенти беруть участь і в наукових заходах кафедри (<https://chemistry.udpu.edu.ua/>), долучаються до діяльності наукової лабораторії «Екологія і освіта». За результатами наукової діяльності студентів університету видаються Матеріали наукової конференції студентів і молодих вчених «Наука. Освіта. Молодь». Щорічно на природничо-географічному факультеті виходять з друку 2 наукових збірники: «Наукові записки екологічної лабораторії УДПУ», «Природничі науки і освіта», де оприлюднюються наукові здобутки викладачів і студентів (http://pgf.udpu.edu.ua/?page_id=607). Участь студентів у конференціях, публікації ними наукових статей всіляко заохочуються, зокрема активна наукова діяльність дозволяє отримувати додаткові бали у стипендійному рейтингу згідно з положенням ЗВО. Аналіз робочих програм і таблиці 3

самоаналізу, співбесіди зі студентами та викладачами показали, що викладачі в освітньому процесі використовують навчання на основі дослідження.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Науково-педагогічні працівники регулярно оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі природничих наук. Затвердження робочих програм дисциплін відбувається на засіданнях кафедри щороку. Спількування з викладачами та роботодавцями підтвердило постійне оновлення змісту методичних дисциплін на основі потреб практики. Виконання кафедральної теми «Дослідження біологічного, ландшафтного різноманіття та вивчення і покращення екологічного стану водних ресурсів Центрального Побужжя» сприяло оновленню змісту дисциплін «Хімія та технологія очищення води», «Хімія навколишнього середовища». Викладачами кафедри видаються навчальні посібники, серед яких Валюк В. Ф. «Хімія гетероциклічних сполук», Галушко С.М. «Фізична хімія», Галушко С. М. «Аналітична хімія», Горбатюк Н. М. «Методика розв'язання розрахункових задач з хімії» та ін. Науково-педагогічні працівники активно публікують результати своїх наукових досліджень не лише у фахових виданнях України, а і у виданнях, які індексуються у міжнародних наукометричних базах. Аналіз публікацій показав, що вони тісно пов'язані з темами наукових досліджень викладачів та не завжди корелюють з дисциплінами, які викладаються.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією ЗВО регулюються такими положеннями : «Стратегія розвитку Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини на 2021–2025 рр.» (<http://surl.li/plkc>), «Положення про академічну мобільність педагогічних і науково-педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» (<http://surl.li/oolr>) та «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти» (<http://surl.li/mbnx>). В ЗВО функціонує відділ науково-технічного розвитку та європейської інтеграції (<https://udpu.edu.ua/nauka/team>), який сприяє налагодженню співпраці з вищими навчальними закладами та науковими установами та організаціями іноземних держав, реалізації спільних міжнародних проєктів; забезпечує участь студентів і науково-педагогічних працівників у навчанні та стажуванні, у тому числі в порядку обміну, відповідно до законодавства; а також сприяє розвитку міжнародного співробітництва університету для його інтеграції у світову та європейську систему освіти, організації та забезпеченню міжнародної академічної мобільності викладачів та студентів. У рубриці “Міжнародне співробітництво” (<https://udpu.edu.ua/nauka/#>) НПП і студенти можуть знайти інформацію про наукові проєкти (<https://udpu.edu.ua/mizhnarodne-spivrobotnytstvo/aktualni-proekty>), гранти і конкурси (<https://udpu.edu.ua/mizhnarodne-spivrobotnytstvo/hranty-konkursy>). На студентському порталі можна знайти інформацію щодо програм академічної мобільності (<https://stud.udpu.edu.ua/?s=%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82>). Результати опитування студентів засвідчили, що студенти ознайомлені з можливостями академічної мобільності. Викладачі та здобувачі вищої освіти мають доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

На сайті ЗВО у вільному доступі є база необхідних нормативних документів, які регулюють навчальний процес. Окремі НПП, які викладають на ОП мають публікації у журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, мають видані монографії. На ОП реалізується поєднання навчання та наукових досліджень, результати науково-дослідної роботи викладачів та студентів впроваджуються в освітній процес.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Публікації НПП не завжди корелюють з дисциплінами, які викладаються. Низька активність здобувачів освіти в програмах міжнародного стажування та подвійних дипломів. ЕГ рекомендує урізноманітнювати методи навчання і викладання з метою якісного формування загальних та професійних компетентностей вчителя. Доцільно запровадити програми міжнародної академічної мобільності здобувачів освіти. Бажано посилити наукові дослідження методичного напрямку із активним залученням здобувачів ОП. Необхідно активізувати публікаційну активність НПП за тематиками, що корелюють з дисциплінами, які викладаються.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП та освітня діяльність загалом відповідають Критерію 4. Зафіксовані несуттєві недоліки, які можуть бути усунуті за короткий термін та не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

На сайті ЗВО є Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, (<http://surl.li/oasm>) в якому детально роз'яснено процедури і форми поточного та підсумкового оцінювання та ліквідації академічної заборгованості. Зі слів здобувачів освіти інформацію про контрольні заходи та критерії оцінювання повідомляються на перших заняттях викладачами, також можна ознайомитись, та в силабусах навчальних дисциплін, які розміщені на сайті кафедри (https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=2799). Робочі програми нормативних та вибірковок дисциплін містять критерії оцінювання результатів навчання та розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти по кожній темі модуля та під час підсумкового контролю. Порядок і форми оцінювання є чіткими та зрозумілими, проте критерії оцінювання, які містяться в робочих програмах, є досить узагальненими та нечіткими, про що зазначалось під час попередньої акредитації ОП. Контрольні заходи у вигляді ректорських та деканських контрольних робіт проводяться у встановлені наказом по університету та факультету терміни, а критерії їх оцінювання єдині для всіх освітніх компонентів ОП. Розклади заліків, екзаменів та випускної атестації розміщені на сайті факультету (https://pgf.udpu.edu.ua/credits_and_examination_schedule), проте інформація про контрольні заходи на поточний рік відсутня. Під час зустрічей встановлено, що критерії оцінювання для здобувачів освіти є зрозумілими, часто проводиться тестовий контроль в системі Moodle, також в системі є інформація про систему оцінювання та розподіл балів по кожному виду діяльності, що дозволяє забезпечити об'єктивність оцінювання. Незрозумілим залишається підсумковий контроль виробничої практики у формі екзамену та критерії оцінювання екзамену, відповідно до положення про проходження практик, та робочої програми виробничої практики (<http://surl.li/plnp>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідний стандарт вищої освіти відсутній. Атестація випускників ОП відбувається після виконання здобувачем освіти індивідуального навчального плану в повному обсязі. Підготовка робіт здійснюється відповідно до вимог до написання та оформлення випускних кваліфікаційних робіт (<http://surl.li/plnt>), які розміщені на сайті. Передбачена атестація у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Темі кваліфікаційних робіт (<http://surl.li/plnw>) є як суто хімічного (наукового) так і методичного змісту. Під час зустрічей було встановлено, що роботи науково змісту мають обов'язковий розділ з методики викладання хімії, проте в надані експертній групі роботі такий розділ не має жодного зв'язку з проведеним дослідженням. Вважаємо, що доцільно для атестації здобувачів освіти спеціальності 014.06 «Середня освіта (Хімія)» для написання кваліфікаційних робіт використовувати тематику науково-методичного змісту, а не наукового.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативні документи університету (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>) містять чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів. Також описана процедура проведення апеляції контрольних заходів. Здобувачі освіти та науково-педагогічний персонал знайомі з правилами проведення контрольних заходів, обізнані з порядком врегулювання конфліктів інтересів. Об'єктивність проведення контрольних заходів забезпечується використанням тестових завдань у системі Moodle, різнорівневими завданнями та проведенням контрольних заходів у відкритій формі. Студенти та НПП володіють інформацією про порядок повторного проходження контрольних заходів. На зустрічах фокус-груп неодноразово повідомлялось, що повторне проходження контрольних заходів відбувається в поодиноких випадках (1-2 випадки). За наданою рекомендацією під час попередньої експертизи в

університеті розроблено положення про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій (<http://surl.li/plql>) Під час зустрічей було повідомлено, що випадків апеляцій, конфліктів інтересів та необ'єктивного оцінювання не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В університеті діє Етичний кодекс (<http://surl.li/plod>) та кодекс академічної доброчесності (<http://surl.li/bppx>). Здобувачі освіти та НПП обізнані з даними кодексами. За словами учасників фокус-груп наукові та кваліфікаційні роботи проходять перевірку на плагіат за допомогою програми Anti-Plagiarism. Проте перевірка на унікальність тексту та запозичення інших робіт, таких як курсові, реферати, не проводиться централізовано, а покладається на студента та керівника роботи. В університеті є відповідальна особа за питань академічної доброчесності, регулярно проводяться семінари з приводу академічної доброчесності. На сайті університету у вкладці академічна доброчесність містяться рекомендації щодо академічної доброчесності (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/akademichna-dobrochesnist#rekomendatsii-dlia-pidtrymky-akademichnoi-dobrochesnosti>). Викладачі та студенти проходять опитування стосовно академічної доброчесності (https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=2104) Проте в запропонованих анкетуваннях є недоліки, які свідчать про можливі випадки недоброчесності («Молодь проти корупції» (<http://surl.li/plol>))

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є зрозумілими, розміщені у відкритому доступі на сайті університету. Атестація здобувачів вищої освіти відбувається за чіткими і зрозумілими правилами. Усі учасники навчального процесу обізнані щодо дотримання академічної доброчесності та дотримуються необхідних вимог.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Критерії оцінювання є досить узагальненими та нечіткими, на що вказувалось під час попередньої акредитації. Вважаємо за доцільне більш детально описувати критерії оцінювання для кожного ОК. Не зовсім зрозуміла необхідність деканських та ректорських контрольних робіт. Доцільно для атестації випускників ОП спеціальності 014.06 «Середня освіта (Хімія)» використовувати тематику науково-методичного змісту. Рекомендуємо унормувати або деталізувати вимоги до підсумкового контролю виробничої практики.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Недоліки, виявлені під час попередньої акредитаційної експертизи частково усунуті (прийнято положення про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій), проте потреба в конкретизації критеріїв оцінювання для кожного ОК залишилась. Вказані недоліки не є суттєвими стосовно рівня відповідності даного критерію.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

У результаті детального аналізу Зведеної інформації про викладачів ОП (таблиця 2), додаткової інформації, наданої гарантом на запит ЕГ, експертна група виявила, що викладачі, які задіяні до реалізації ОП, мають базову освіту, науковий ступінь (вчене звання), що відповідають спеціальності 014.06 «Середня освіта (Хімія)». До викладання на ОП залучаються кваліфіковані викладачі інших кафедр: кафедри філософії та суспільних дисциплін, кафедри іноземних мов, кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання, кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, кафедри психології тощо. Публікації викладачів в основному відповідають змістові дисциплін, що викладаються. Проте деякі обов'язкові ОК читають викладачі, наукові публікації яких не відповідають змісту дисципліни (наприклад, Горбатюк Н. М., дисципліна «Неорганічна хімія»). ЗВО врахував рекомендації з подальшого удосконалення ОП в контексті критерію 6, надані в результаті попередньої акредитації, щодо посилення публікаційної активності НПП, які забезпечують дану ОП. Так у 2020 р. викладачами, що забезпечують дану ОП, опубліковано 4 статті в наукових виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах даних Scopus / Web of Science (Бялик О. В., Мельник О. В., Щербань І. Ю.), видано 1 навчальний посібник (Щербань І. Ю.), отримано 1 патент на корисну модель (Горбатюк Н. М.), а також опубліковано ряд наукових статей у фахових виданнях (Публікації кафедри хімії, екології та методики їх навчання за 2020 рік (<http://surl.li/pelm>)). Варто залучати більше науково-педагогічних працівників до формування професійних компетентностей здобувачів освіти, оскільки переважну більшість ОК професійної підготовки, а також фундаментальної підготовки викладають Горбатюк Н. М. (5 дисциплін) та Галушко С.М. (6 дисциплін). Викладачі проходять стажування, курси підвищення кваліфікації, що підтверджено сертифікатами (https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=2772). Також під час зустрічі із здобувачами було отримано позитивну оцінку щодо рівня викладання дисциплін. Варто відмітити те, що у викладачів є досвід викладання у школі та тісна співпраця із закладами ЗСО, що підтвердили роботодавці на зустрічах. Експертна група засвідчує, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання для більшості НПП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Усі викладачі, задіяні до реалізації освітньої програми, пройшли конкурсний відбір, який регламентується «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників УДПУ та укладання з ними трудових договорів (нова редакція)» (<http://surl.li/pper>). Процедури конкурсного добору є прозорими і дають можливість забезпечити належний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП. Під час зустрічей з адміністративним персоналом та викладачами було підтверджено, що процедури конкурсного добору відповідають всім пунктам нормативно-правової бази, викладачі з ними добре ознайомлені. Важливу роль у цьому відіграє і рейтинг НПП (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/reitynhu>), який регламентується «Положенням про систему рейтингової оцінки діяльності НПП» (<http://surl.li/plpf>) і враховується при пролонгації контракту, оскільки він дає можливість проаналізувати науково-методичний доробок викладача.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічей у фокус-групі з роботодавцями встановлено, що їх залучають до організації та реалізації освітнього процесу. Таке залучення здійснюється при організації виробничої (педагогічної) практики та реалізації спільних наукових проектів. Роботодавці також вносили пропозиції щодо організації освітнього процесу, навчальних дисциплін з метою забезпечення необхідних компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до потреб ринку праці. З іншого боку працівники кафедри хімії, екології та методики їх навчання надають наукову підтримку школам регіону при підготовці до участі у конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України та під час підготовки школярів до участі в олімпіадах з хімії. З метою оцінювання якості надання освітніх послуг на ОП на сайті ЗВО представлена анкета для опитування роботодавців (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe8WPBHHB9YQFE-fBFcnwN_7kHZx-NUZCLxKY-C4ERefZ51-g/viewform).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

В результаті аналізу відомостей про самооцінювання, роботи у фокус-групах з роботодавцями та здобувачами ОП встановлено, що ЗВО залучає професіоналів-практиків до освітнього процесу під час проведення виробничої (педагогічної) практики (вчителі-методисти: Беркета Наталія Михайлівна та Смирнова Ольга Юрївна, вчителі хімії Уманської ЗОШ I-III ступенів № 14, Гречин Ольга Петрівна, вчитель хімії та біології Уманської ЗОШ I – III ступенів № 5 ім. В. І. Чуйкова), для читання “гостьових лекцій” (Мітрясова Олена Петрівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри екології Медичного інституту Чорноморського національного університету імені Петра Могили; Колендо Олексій Юрійович, доктор хімічних наук, професор кафедри хімії високомолекулярних сполук Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Шиян Надія Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка), проведення майстер-класів (<https://pgf.udpu.edu.ua/?p=18243>). Це позитивно впливає на підвищення фахових компетентностей та набуття практичних навичок здобувачами ОП. Професіоналі-практики

залучаються також до атестації здобувачів ОП. Разом з тим вчителі хімії регіону проводять окремі заняття для учнів закладів ЗСО на базі хімічних лабораторій кафедри хімії, екології та методики їх навчання.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В результаті аналізу відомостей про самооцінювання, роботи у фокус-групах з адміністрацією закладу і викладачами з'ясовано, що ЗВО сприяє професійному розвитку НПП. Викладачі кафедри хімії, екології та методики їх навчання проходять підвищення кваліфікації (викладачі – тьютори: Подзерей Р. В., свідоцтво ПК №02125639/000066-2019 р.) і стажування (Vitaliy Goncharuk, Certificate № scir-2020 – 0014, march 26, 2020; Horbatiuk Natalia № ifc-wssg / 2019, 402; Svitlana Sovgira, Certificate, № ifc-wssg/ 2019, 282; Nataliia Dushechkina Certificate № ifc-wssg / 2019, 277) у провідних закладах вищої освіти, не рідше як кожні п'ять років, беруть участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях та семінарах, використовують різноманітні форми саморозвитку: видають монографії, посібники, наукові публікації.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності в ЗВО враховане у «Колективному договорі УДПУ на 2017-2020 рр.» (<http://surl.li/plpn>) (продовжено на 2021 р.), «Положенні про встановлення надбавок, доплат, премій працівникам УДПУ ім. П.Тичини» (<http://surl.li/plpv>). Також кожного навчального року в університеті проводиться рейтингове оцінювання НПП (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/reitynhu>), яке регламентується «Положенням про систему рейтингової оцінки діяльності НПП» (<http://surl.li/plpf>) і результати якого оприлюднюються на сайті ЗВО. Ранжування здійснюється за різними напрямками діяльності викладача: навчально-методична, наукова та організаційно-виховна робота. ЗВО заохочує досягнення викладачів за результатами рейтингу і за окремі досягнення у науковій діяльності. Під час зустрічей з викладачами ЕГ встановила, що принципи та процедури преміювання НПП є прозорими і зрозумілими. Крім того, університет створює умови для проведення наукових досліджень науково-педагогічними працівниками, для очної участі їх в конференціях, для підготовки наукових статей до публікації у фахових виданнях.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених даною програмою цілей та ПРН. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими та публічними. Роботодавці залучаються до участі в освітньому процесі за ОП з метою покращення якості викладання практичних занять та проведення практик. Позитивно впливає на якість роботи викладачів преміювання за науково-педагогічні досягнення. ЗВО врахував рекомендації з подальшого удосконалення ОП в контексті критерію 6, надані в результаті попередньої акредитації, щодо посилення публікаційної активності НПП, які забезпечують дану ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Не для всіх НПП кваліфікація підтверджується наявністю науково-методичних робіт та фахових публікацій за освітніми компонентами, що викладаються. Незначною є кількість стажувань НПП у закордонних ЗВО за подібними програмами, такі стажування мали б позитивний вплив на якість підготовки здобувачів освіти. ЕГ рекомендує: 1) інтенсифікувати публікаційну активність НПП з метою забезпечення ОК відповідними науково-методичними роботами та фаховими публікаціями; 2) сприяти НПП у проходженні стажувань в закордонних ЗВО за подібними до даної ОП програмами.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП та освітня діяльність загалом відповідають Критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти та можуть бути легко виправлені.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП є достатнім та сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання. Гарантом ОП було організовано проведення відеотрансляції, що підтверджує наявність матеріально-технічної бази, яка забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи здобувачів. Для забезпечення даної ОП використовуються можливості природничо-географічного факультету (<https://pgf.udpu.edu.ua/>), факультету фізики, математики та інформатики (<https://fmf.udpu.edu.ua/>). Наявна облаштована спеціальна лекційна аудиторія з мультимедійним проектором, є навчальні хімічні лабораторії, а також є кабінет методики викладання хімії. В ЗВО функціонує бібліотека (<https://library.udpu.org.ua/>) та 6 читальних залів. Бібліотечний ресурс ЗВО налічує 423 295 примірників, має абонементи, електронний каталог (нараховує 90 518 бібліографічних записів та 144 851 примірників документів), Е-ресурси, інституційний репозитарій для праць НПП ЗВО (<http://dspace.udpu.edu.ua/>). Також у бібліотеці є вільний доступ до комп'ютерів, є можливість працювати з наукометричними базами даних таких як Scopus та Web of Science. Здобувачі можуть користуватися необхідною літературою у методичних кабінетах на факультеті, що допомагає та полегшує їм пошук та виконання завдань. Для забезпечення навчального процесу використовуються комп'ютерні класи з сучасним обладнанням. В корпусах ЗВО наявна безпроводна Wi-Fi мережа. Здобувачі мають доступ до навчально-методичного забезпечення через платформу Moodle (<https://dls.udpu.edu.ua/> де містяться як сертифіковані електронні курси згідно з Положенням про сертифікацію електронних навчальних курсів - https://drive.google.com/file/d/1oAl-KHu__MhL_RCyubestbM1ZpN2ZdiW/view?usp=sharing, так і курси на етапі розробки). Кожна навчальна дисципліна має електронну підтримку у вигляді електронного курсу з теоретичним матеріалом. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що вони задоволені умовами навчання та проживання в гуртожитку. В гуртожитку є можливість проживати особам із особливими освітніми потребами. В ході інтерв'ювання НПП було з'ясовано, що в навчальних аудиторіях підтримується комфортна температура. Документи, які стосуються фінансової діяльності, організацію освітнього процесу та інші документи нормативно-правової бази (<https://udpu.edu.ua/aspirantura/doktorantam/normatyvno-pravova-baza>) розташовані на сайті університету (<https://udpu.edu.ua/>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ході інтерв'ювання ЕГ встановила, що НПП та здобувачі мають безоплатний доступ до необхідних інформаційних ресурсів та інфраструктури ЗВО, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності. Так, реалізація потреб викладачів та здобувачів здійснюється шляхом використання Wi-Fi, електронних освітніх ресурсів (Moodle, Microsoft Teams та Office 365), електронних ресурсів бібліотеки (в тому числі доступ до матеріалів наукометричних баз Scopus, WOS, видавництва Elsevier), мультимедійного обладнання, лабораторного обладнання, реактивів для проведення лабораторних, практичних та науково-дослідних робіт. Також є безоплатний доступ до їдальні, спортивних залів та місць відпочинку як в навчальних корпусах так і в гуртожитках.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Експертною групою було встановлено, що освітнє середовище є цілком безпечним для життя та здоров'я учасників освітнього процесу. В хімічних лабораторіях створені відповідні безпечні умови: наявні потужні витяжки, реактиви знаходяться під контролем лаборанта, студенти допускаються до лабораторного заняття тільки в халатах. Освітнє середовище УДПУ імені Павла Тичини забезпечується діяльністю комплексу підрозділів УДПУ імені Павла Тичини, до яких входять: адміністративно-господарська частина університету (<https://udpu.edu.ua/gospodar/team>), відділ кадрів (<https://udpu.edu.ua/cadre/team>), канцелярія (<https://udpu.edu.ua/kancelary/team>), інформаційно-обчислювальний відділ (<https://udpu.edu.ua/ioc/team>), відділ ліцензування акредитації та моніторингу якості освіти (<https://udpu.edu.ua/licenze/kolektyv>), відділ обліку та військової підготовки студентів (<https://udpu.edu.ua/oblik/team>), відділ наукових досліджень, інновацій та міжнародного співробітництва (<https://udpu.edu.ua/nauka>). Навчальні корпуси знаходяться під охороною, гуртожитки обладнані пропускними пунктами. Відбувається дотримання карантинних заходів, обов'язковий масковий режим (<https://udpu.edu.ua/news/vneseno-zminy-ta-dopovnennya-do-nakazu-pro-zakhody-shchodo-zapobihannya-zakhvoryuvan-vykykanykh-koronavirusom-covid19>). Також з метою забезпечення охорони праці освітнього середовища в ЗВО здобувачам вищої освіти проводять інструктаж з охорони праці. Зокрема перед проведенням

лабораторних робіт з хімічних дисциплін проводиться інструктаж з техніки безпеки, що фіксується у відповідному журналі, який знаходиться в кожній хімічній лабораторії. В університеті для забезпечення психологічної підтримки здобувачів працює практичний психолог (<https://stud.udpu.edu.ua/praktychnyy-psykholoh>) до якого студенти можуть звернутися за допомогою та консультацією. Разом з тим, в ході бесіди зі здобувачами та гарантом ОП з'ясовано, що в гуртожитку №2 (9- поверховий будинок), де мешкають здобувачі даної ОП, наявні необхідні умови для комфортного проживання (просторі кімнати, нові меблі, кухні) але при цьому варто звернути увагу на функціонування ліфта. Пропонуємо звернути увагу на особливості зберігання хімічних реактивів, удосконалити наявну систему.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Для інформування здобувачів використовуються: дошки оголошень, офіційний веб-сайт ЗВО (<https://udpu.edu.ua/>), факультету (<https://pgf.udpu.edu.ua/>), кафедри хімії, екології та методики їх навчання (<https://chemistry.udpu.edu.ua/>), офіційні сторінки в соціальних мережах (Facebook - <https://www.facebook.com/udpu.uman>, Instagram - <https://www.instagram.com/udpu.edu.ua/> та інші). Із метою забезпечення організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів ВО в університеті функціонують спеціальні відділи. Зокрема, для організації навчально-методичної роботи функціонує Навчально-методичний відділ (<https://udpu.edu.ua/navch/team>). Також для задоволення потреб студентів ОП у наукових інтересах функціонує Відділ наукових досліджень, інновацій та міжнародного співробітництва (<https://udpu.edu.ua/nauka>). Для популяризації освітніх послуг, які надаються в університеті іноземним студентам, та організації роботи, пов'язаної з навчанням і перебуванням іноземних громадян в ЗВО функціонує Відділ по роботі з іноземними студентами (<https://udpu.edu.ua/fcd/team>). Для підтримки і розвитку культурно-освітнього середовища здобувачів із Туркменістану функціонує Українсько-туркменський культурно-освітній центр (<https://utsec.udpu.edu.ua/>). Для формування і задоволення культурних запитів, духовних потреб, розвитку ініціативи і реалізації творчого потенціалу здобувачів у сфері виховання та дозвілля в університеті функціонує Центр культури і дозвілля «Гаудеамус» (<https://udpu.edu.ua/gaudeamus/team>). Також функціонує відділ аспірантури та докторантури (<https://udpu.edu.ua/aspirantura/personal>), студентська рада університету (<https://stud.udpu.edu.ua/>), профком студентів (<https://profcom.udpu.edu.ua/>). В Університеті виплата соціальних стипендій проводиться органами соціального захисту населення на підставі відповідних документів. Здобувачі пільгових категорій: діти-сироти, діти учасників АТО, здобувачі з особливими освітніми потребами (один раз на рік забезпечуються матеріальною допомогою). У ході бесіди ЕГ було з'ясовано, що в ЗВО діє система заохочення кращих у навчанні студентів: встановлені і виплачуються іменні та персональні стипендії, стипендії Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ході інтерв'ювання фокус-груп було встановлено, що університет створює сприятливі умови щодо реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. Маломобільні групи населення мають змогу без перешкод добратися до корпусу університету. Експертна група може стверджувати, що у ЗВО наявні умови для того, щоб здобувачі з особливими потребами відчували себе повноцінними учасниками освітнього процесу. В Університеті встановлений пандус (в новому корпусі). В середині корпусу ЗВО прикріплені таблички на дверях аудиторій зі Шрифтом Брайля. В університеті функціонує Науково-дослідна лабораторія інклюзивної педагогіки та Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів» (<http://surl.li/plqg>). Наразі на даній освітній програмі немає жодного студента із особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

УДПУ імені Павла Тичини у своїй діяльності дотримується законодавства України в сфері виявлення, протидії та запобігання корупції, забезпечення гендерної рівності, протидії дискримінації та сексуальним домаганням. Врегулювання конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (<http://surl.li/plql>). Також основою для врегулювання та запобігання конфліктам, корупції, насильства та дискримінації є низка нормативних документів: Етичний кодекс (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/Нормативні%20документи%20УДПУ/Етичний%20кодекс.pdf>), Кодекс академічної доброчесності (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/Нормативні%20документи%20УДПУ/Кодекс%20академічної%20доброчесності.pdf>) та Антикорупційна програма (<https://udpu.edu.ua/pro-universityet/dokumenty/antukorupsiina-diialnist>). Для того, щоб повідомити про факти порушення пов'язаних з корупцією правопорушень на інформаційних стендах факультетів та на офіційному сайті УДПУ розміщено відповідну інформацію (номер телефону для здійснення

повідомлень, електронна адреса тощо). Також в Університеті діють скриньки довіри, (<http://surl.li/plqr>), де студенти можуть анонімно залишити повідомлення. З метою запобігання дискримінації та забезпечення психологічної підтримки здобувачів вищої освіти в університеті працює практичний психолог (<https://stud.udpu.edu.ua/praktychnyy-psykholoh>), який проводить психологічне консультування, соціологічні дослідження, організовує роботу психологічної підтримки соціально вразливих груп здобувачів (здобувачі з особливими потребами, сироти, молоді сім'ї). Конфліктних ситуацій на даній ОП не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявність достатніх фінансових та матеріально-технічних ресурсів для реалізації ОП. Розвинена інфраструктура ЗВО. Доступ маломобільних груп населення до корпусів. Наявність безкоштовного доступу до інформаційних ресурсів та інфраструктури ЗВО у рамках ОП. Безпечне освітнє середовище.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Забезпечення функціонування ліфту в багатоповерховому гуртожитку. Існує потреба у покращенні умов зберігання та використання хімічних реактивів. Бажано отримати ліцензію на провадження господарської діяльності з прекурсорами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ встановила в цілому відповідність критерію 7. Освітнє середовище є безпечним, а наявна матеріально-технічна база задовольняє потребам ОП, виявлені недоліки суттєво не впливають на визначений рівень відповідності.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В ЗВО розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП регулюється різними документами, в тому числі: «Положенням про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (<http://surl.li/plqz>). «Положенням про центр забезпечення функціонування системи управління якістю освітньої діяльності» (<http://surl.li/plrk>), «Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти», (<http://surl.li/mame>) «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату» (<http://surl.li/maod>). Гарант ОП, випускова кафедра відповідають за розробку, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм та, за необхідності, внесення змін до навчальних планів, їх затвердження у встановленому Університетом порядку. Проте університетом не визначено процедуру моніторингу, періодичного перегляду та, у разі необхідності, закриття ОП. Також після громадського обговорення проект освітньої програми схвалює декан факультету, далі передбачена процедура затвердження його Вченою радою університету. До процедури перегляду та моніторингу даної ОП залучені в певній мірі здобувачі ВО, стейкхолдери, НПП, які її реалізують. Під час опитування здобувачів освіти визначається рівень задоволеності процесом навчання та ОП, отримуються пропозиції щодо ОК. Пропозиції роботодавців та випускників знаходять відображення у змінах до ОП, про що свідчать протоколи засідань кафедри. Для забезпечення та підвищення якості освітньої діяльності наявна ціла низка положень та документів щодо якості освіти (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/dokumenty#polozhennia>). Під час реалізації ОП у зв'язку з ситуацією, що виникла в період поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) приділена увага дистанційній роботі здобувачів вищої освіти в умовах карантину

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У «Положенні про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти» (<http://surl.li/plsn>) зазначено, що університет створює умови для участі здобувачів у внутрішньому забезпеченні якості. В ході спілкування зі студентами з'ясувалося, що здобувачі вищої освіти певною мірою є залучені до процесів забезпечення якості ОП. Здобувачі вищої освіти залучені до періодичного перегляду ОП шляхом систематичної перевірки рівня досягнення програмних результатів, оцінювання якості викладання навчальних дисциплін (щосеместрово перед початком сесії), вивчення думки студентів про якість освітньої програми та освітнього процесу під час опитувань (усних та шляхом анкетувань). Студенти мають можливість взяти участь в анкетуванні, щодо визначення рівня залучення здобувачів вищої освіти до розробки і перегляду ОП (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdC2veIR6WfaC4gwVUCtIsTzrFHBtDLFW2nFWvFR6xNg2vQ/viewform>). Проте відсутні результати анкетувань. Зі звіту СО відомо, що проводилося опитування з метою вивчення думки студентів про якість освітньої програми. Для оцінювання здобувачам було запропоновано 17 критеріїв. Дана анкета передбачала відповіді на запитання: задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою, розуміння мети, завдань і очікуваних результатів навчання під час вивчення окремих дисциплін, відповідність отриманих результатів вивчення навчальних дисциплін заявленій меті і завданням, актуальність освітньої програми, як здобувачі оцінюють відповідність структури освітньої програми переліку навчальних дисциплін та власним очікуванням, як характеризують рівень і якість забезпечення освітнього процесу матеріально-технічними та навчально-методичними ресурсами тощо. Також НПП використовують фінальні опитування і враховують окремі побажання студентів. З іншого боку іноді самі студенти виступають з ініціативою впровадження нових форм викладання. Спілкування з представниками студентського самоврядування показало, що вони обізнані зі своїми можливостями щодо участі у процедурах забезпечення якості освітніх програм. Так, здобувач вищої освіти А. Горбатюк, є членом вченої ради факультету, яка брала участь в обговоренні, затвердженні та удосконаленні ОП. Експертній групі не вдалося ознайомитися із зведеною таблицею зауважень та пропозицій, для того щоб проаналізувати які саме зауваження та зміни були прийняті та враховані в ОП. Проте у звіті СО зазначено, що за результатами проведеного опитування було прийнято рішення про ширше використання викладачами кафедри сучасних методів навчання, а також про залучення студентів до організації, проведення та участі у наукових/практичних заходах.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Гарант ОП та група забезпечення ОП співпрацюють щодо обговорення та покращення змісту ОП, щодо переліку навчальних дисциплін, змісту навчального плану та ключових компетентностей. Проте така співпраця не є системною. За результатами зустрічі з роботодавцями з'ясовано, що тільки окремі особи брали участь у обговоренні ОП та анкетуванні (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe8WPBHHB9YQFE-fBFcnwN_7kHZx-NUZCLxKY-C4ERefZ51-g/viewform). Кафедра хімії екології та методик їх викладання співпрацює з представниками таких освітніх закладів, як: Шельпахівський ЗЗСО І-ІІІ ступенів Христинівського р-ну, Рогівський ЗЗСО Маньківського р-ну, Кочубіївський ЗЗСО Уманського р-ну, Іллінівський НВК. Також зустріч з роботодавцями та вчителями показала, що співпраця та обговорення даної ОП відбувається під час практик у школі. Вчителі хімії, які є керівниками зі сторони школи, висловлюють пропозиції щодо необхідних компетентностей випускників, змісту та методів викладання. Дані пропозиції зі слів гаранта ОП зазвичай обговорюються на засіданнях кафедри.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В ЗВО питаннями працевлаштування та кар'єрного шляху займається Відділ професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверситетської підготовки (<https://udpu.edu.ua/carera>). Зі звіту СО інформація про кар'єрний шлях випускників, які уклали договір про роботу на посадах педагогічних працівників у закладах загальної та професійно-технічної освіти, визначених органами управління освітою на строк не менш як три роки, надходить у відділ обліку та військової підготовки здобувачів (<https://udpu.edu.ua/oblik>). У ході зустрічі з випускниками було з'ясовано, що в вони в разі потреби можуть звернутися за консультацією до викладачів університету. У соціальній мережі Facebook створено сторінку «Асоціація випускників УДПУ» <https://www.facebook.com/groups/asotsiatsiya.vipusknikiv.udpu>, де спілкуються випускники. Викладачі різних кафедр в тому числі і кафедри хімії, екології та методик їх викладання надають необхідні консультації, роз'яснення, відповідають на численні запитання здобувачів стосовно подальшого працевлаштування. Також випускники можуть пройти анкетування, яке проводиться з метою вивчення якості наданої освіти випускникам освітньо-професійних програм кафедри хімії, екології та методик їх навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd-BpYgKlBpN-REcWMCzo6dao-zQyQXsmFX2iwApdGlQNibXw/viewform>). Проте, на жаль, немає результатів анкетування.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

З метою виявлення недоліків ОП та забезпечення моніторингу потреби внесення змін до неї було проведено анкетування на тему «Якість освітніх програм та освітнього процесу» (<https://udpu.edu.ua/news/otsinka-yakosti-osvitnikh-prohram>). За результатами даного анкетування зі звіту СО були прийняті рішення щодо необхідності

постійного оновлення інформації за ОП та усунення виявлених недоліків, зокрема: частіше використовувати на заняттях інноваційні методи і технології навчання; більше залучати здобувачів до участі в конференціях, тренінгах, семінарах, тощо. Університет має можливість реагувати на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з реалізації ОП такими шляхами: 1) здійсненням щорічного та по-семестрового тестування досягнень здобувачів освіти; 2) анкетуванням студентів щодо задоволеності якістю освітнього процесу на різних рівнях; 3) розробкою низки положень, зокрема «Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти» (<http://surl.li/plsn>) 4) шляхом розробки конкретних заходів для забезпечення якості освіти на наступний рік. 5) підготовки викладачів (курси англійської мови) до отримання сертифікати на рівень володіння іноземною мовою B2; 6) переглядом та оновленням викладачами робочих програм в змістовній частині та вдосконаленням методичних аспектів робочих програм. За результатами анкетування здобувачів були прийняті рішення щодо необхідності усунення виявлених недоліків на даній ОП, в тому числі: частіше використовувати на заняттях інноваційні методи і технології навчання; залучати студентів до участі в різноманітних конференціях/тренінгах/ семінарах, та інших наукових та практичних заходах, більшою мірою залучати фахівців-практиків (Протоколи засідання кафедри № 5 від 22.12.2020р. та № 9 від 7.04.2020р.).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час реалізації даної ОП беруться до уваги результати зовнішнього забезпечення якості освіти. Наприклад, враховано рекомендацію попередньої акредитації ОП «Середня освіта (Хімія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо вибіркового дисциплін, розміщення на сайті програму вступного випробування, часткове покращення наповнення та структури сайту кафедри та факультету. Освітньою програмою змінено підхід до забезпечення формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ) та перелік відповідних дисциплін. ІОТ визначається здобувачами спільно з викладачами шляхом вибору дисциплін вільного вибору та оформлення індивідуального навчального плану, вибору теми кваліфікаційної роботи, можливості захисту роботи у закладах майбутнього працевлаштування, місця проходження навчальної та виробничої практик. Проте ряд інших пропозицій та зауважень враховано не повною мірою і потребують доопрацювання. Наприклад, збільшення годин на практичні заняття дисциплін гуманітарного та психолого-педагогічного спрямування, врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм, розробка положення про дуальну форму освіти, активізація публікаційної активності НПП відповідно до профілю навчальних дисциплін, вдосконалення процедури анкетування та рефлексії отриманих результатів. На сайтах кафедри (<https://chemistry.udpu.edu.ua/>) та факультету розміщено силабуси вибіркового навчальних дисциплін, в інформаційно освітньому середовищі університету (система Moodle) створено електронні курси навчальних дисциплін. Віртуальне навчальне середовище використовується для дистанційного навчання та проведення різних форм контролю. Підвищенню якості ОП в деякій мірі також сприяють Всеукраїнські науково-практичні інтернет-конференції, навчально-методичні семінари, спільні засідання та круглі столи з актуальних питань сучасної освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час інтерв'ювання фокус-груп було встановлено, що наразі відбувається активний процес становлення культури якості на різних її рівнях: університету в цілому, факультету, кафедри. Проте, для здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗВО функціонують різні структурні підрозділи: центр забезпечення функціонування системи управління якістю освітньої діяльності (<https://udpu.edu.ua/news/systema-vnutrishnoho-zabezpechennya-yakosti-osvity-v-universyteti>)- створення умов для реалізації політики ЗВО щодо забезпечення якості освітніх послуг; відділ ліцензування, акредитації та моніторингу якості освіти (<https://udpu.edu.ua/licenze>) – здійснення комплексу підготовчих заходів щодо організації та проведення акредитації ОП; навчально-методичний відділ (<https://udpu.edu.ua/navch>) – керівництво, координація і контроль за ефективністю освітнього процесу і якістю підготовки фахівців, за навчально-методичною роботою та консультування факультетів, кафедр і викладачів щодо впровадження в освітній процес нових технологій, планування та організації методичної роботи; відділ наукових досліджень, інновацій та міжнародного співробітництва (<https://udpu.edu.ua/nauka>) - організація та забезпечення міжнародної академічної мобільності викладачів та студентів, підвищення рівня кваліфікації викладачів в рамках міжнародних програм; налагодження співпраці з ЗВО та науковими установами іноземних держав, реалізації спільних проектів. Опитування студентів, викладачів, адміністрації університету та представників студентського самоврядування показало, що до процедур внутрішнього забезпечення якості освіти за ОП різною мірою залучені усі учасники освітнього процесу. Проте, між рівнями забезпечення якості наявна недостатня скоординованість. Значну роботу з розвитку внутрішньої культури якості здійснює відділ ліцензування, акредитації та моніторингу якості освіти (<https://udpu.edu.ua/licenze>), який здійснює оцінку досягнень студентів та моніторинг якості забезпечення різних ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В ЗВО здійснюється щорічний перегляд ОП. Зміни до ОП відбуваються із врахуванням позицій зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів. Здійснюється моніторинг якості освіти серед здобувачів освіти. В ЗВО є практика анкетування студентів щодо якості та задоволеності освітнім процесом. Університет здійснює популяризацію культури якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Система внутрішнього забезпечення якості не в зовсім повній мірі сприяє виявленню та оперативному реагуванню на недоліки ОП. Рекомендується розробити нормативні документи, що регламентують функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти і розподіл обов'язків між структурними підрозділами ЗВО в тому числі розробити положення, яке б чітко регулювало процедури моніторингу, періодичного перегляду та закриття ОП. Опитування, що проводяться в університеті не мають необхідної дієвості. Процедури анкетування потребують вдосконалення, адже анкетування, що проводяться, не дозволяють моніторити різні аспекти ОП. Рекомендуємо узагальнити зауваження та пропозиції зацікавлених сторін для подальшої модернізації програми. Робота "Асоціації випускників" має можливість залучення випускників до перегляду ОП «Середня освіта (Хімія)», тому бажано активізувати цей напрямок.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В цілому відповідає критерію 8. Виявлені недоліки впливають на визначений рівень відповідності.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативну основу, яка регулює права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, складають: Конституція України; закони України «Про освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>), «Про вищу освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>), «Про наукову та науково-технічну діяльність» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>). Нормативні документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу наявні на сайті ЗВО і є у відкритому доступі. В університеті права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються такими документами: «Положення про організацію освітнього процесу», «Кодекс академічної доброчесності», «Положення про студентське наукове товариство», «Положення про студентське самоврядування», «Статут ЗВО», «Правила внутрішнього розпорядку», «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти», «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>). На сайті ЗВО можна ознайомитися зі звітами про роботу університету, ректора, фінансовими документами, графіками освітнього процесу тощо. Також прозорість, доступність та обізнаність щодо прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу забезпечуються завдяки розміщенню цих документів на офіційному сайті ЗВО в розділі «Організація освітнього процесу» (<https://udpu.edu.ua/navchannia/orhanizatsiia-osvitnoho-protsesu>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті ЗВО, зокрема на сторінці кафедри наявний відповідний проект даної ОП (<http://surl.li/ppip>), який оприлюднений для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=3592). Проте, ЕГ не вдалося знайти на сайті ЗВО зведені дані щодо зауважень та пропозицій від стейкхолдерів. Також на веб-сторінці ЗВО у розділі «Контакти» (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/kontakty>) знаходиться вся необхідна інформація для отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті Університету у розділі «Освітні програми» (<https://udpu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy>) наявна інформація про ОП «Середня освіта (Хімія)» (1,4 р.) (<https://udpu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy/30187>). Усі охочі можуть ознайомитися із змістом ОП (<http://surl.li/plsv>) та навчальним планом 2020 року (<http://surl.li/plsz>). Також можна ознайомитись з ОП «Середня освіта (Хімія)» (1,9 р.) (змістом (<http://surl.li/pltd>) та навчальним планом (<http://surl.li/pltf>)) 2020 року. На сайті кафедри (<https://chemistry.udpu.edu.ua/>) розміщена інформація щодо навчальних дисциплін та самої ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Документи, що регулюють освітній процес у ЗВО є оприлюдненими на офіційному сайті. На веб-сторінці кафедри, що забезпечує реалізацію даної ОП, доступна інформація для дійсних та потенційних здобувачів ВО. Також наявний стислий опис освітніх компонентів. Зручна навігація сайту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Варто зауважити, що не всі посилання є прямими. Тому для отримання додаткової інформації необхідно перейти на сайт факультету або університету, про що було зазначено під час попередньої акредитації.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом прозорість та публічність діяльності ЗВО, відповідають Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертній групі були створені належні умови роботи. Були надані всі необхідні додаткові матеріали та документи. У наданих документах інформація стосовно модернізації ОП є досить узагальненою. Експертиза проводилась згідно з програмою виїзду експертної групи. Відхилень не було. Зустрічі відбувались у вигляді відеоконференцій ZOOM. Наявність двох варіантів ОП досить ускладнило проведення експертизи, аналіз фактів та формулювання висновків по кожному критерію.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	E
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>протоколи кафедри 2018-2020 рр..pdf</i>	W4KcZyD/scr5vX6sl2p8uK00ohBI4QmhFW5V+pL2oEI=
Додаток	<i>ОПП-Середня-освіта-хімія-магістр-1.4-2020р-1.pdf</i>	3YoiTMHCxg0Svww4zEfs2+lKoET6dzolCLOtgn27n0w=
Додаток	<i>Оригінал-ООП-Середня-освіта-Хімія-1.9-2020р..pdf</i>	jpxcWF+6usplo3B/SAsNGRiS2WOfua9voQBDBLIBuPw=
Додаток	<i>НП-2020_CO(Хімія)_1 р. 9 міс..pdf</i>	diMQJ3Acu/MV+Z4Ep9I6oHKGgZY58omK+jHgh6/vv3c=
Додаток	<i>Лист за додатковим запитом у НАЗЯВО.pdf</i>	LrOIznTJGkKOBbEaJhtenjYzyy/Y5NBIONnR7PC2FgU=
Додаток	<i>Порівняльна таблиця за додатковим запитом.pdf</i>	X2foTOOOvN6WuCronvZm73H9rPgZooYlEiUciRzeRxcg=
Додаток	<i>Магістр Рутецької.pdf</i>	O7Hf6F9mtyYkLypM1vhg1yxvE+kdnkMPl1SYbFXW3g=
Додаток	<i>Навчальний план хімія магістр 1р. 4міс..pdf</i>	1wH7eofwi6ACuTsxJzDU+mG3sPv8mWqJiI/jlPwQT EI=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Денисюк Роман Олександрович

Члени експертної групи

Марушко Лариса Петрівна

Сопушинська Тетяна Миколаївна